

Praktijkvoorbeeld 3. Bob Selderslaghs over Mantle of the Expert

De Britse academica en dramadocent Dorothy Heathcote (1926-2011) omschreef klaslokalen als wachtkamers, waar kinderen iets leren dat ze pas later in hun leven misschien eens gaan toepassen. Geen wonder dat ze zich vervelen in de klas. De door haar ontwikkelde methode Mantle of the Expert brengt de wereld in de klas, waardoor leren zinvol wordt voor leerlingen.

De Vlaamse theatermaker, -docent en onderzoeker Bob Selderslaghs haalde de methode naar Vlaanderen. Via YouTube maakte hij er kennis mee. Hij zag hoe Heathcote kinderen in een mum van tijd liet opgaan in een imaginaire wereld en uitdaagde om op onderzoek te gaan. Hij reisde naar het Verenigd Koninkrijk om getraind te worden in de methode en deed er artistiek onderzoek naar (Selderslaghs, 2022).

In Mantle of the Expert nodigt de begeleider kinderen uit in een imaginaire wereld om een opdracht uit te voeren. Hij cast ze als experts voor deze opdracht en laat hen langzaam de mantel aantrekken. Selderslaghs vertelt hoe hij dit aanpakt. 'Ik begin bijvoorbeeld met het voorlezen van een verhaal over een familie die een dierentuin bezoekt. En dan vraag ik: "Als jij voor een dier zou mogen zorgen, welk dier zou dat dan zijn?" Kinderen beginnen direct: de pinguïn, de koala.... "Wacht even," zeg ik dan, "dat kan ik allemaal niet bijhouden. Kijk, ik heb hier kaartjes. In een dierentuin hangt bij elk dierenverblijf een plakkaat met de naam van het dier en een tekening, heb je dat wel eens gezien? Zullen we dat ook doen?" Terwijl ze bezig zijn en ik ze voorzie van allerlei bronmateriaal zeg ik: "Zet je op je kaartje ook wat jouw dier eet en hoeveel per dag? Als de leverancier komt, weten we meteen hoeveel we moeten bestellen." Zo breid ik dat telkens uit. Van "Hoe is jouw dier gehuisvest?" tot "Hoe zullen we onze dierentuin gaan indelen?"

Het hangt af van mijn leerdoelen of ik iets moet bijsturen. Als mijn leerdoel bijvoorbeeld is dat kinderen leren over herbivoren, carnivoren en omnivoren, dan zoeken ze daarover informatie op. Als er iets niet klopt, vraag ik: "Ik wist niet dat een tijger bananen eet, wisten jullie dat?" Dan zie je vaak dat kinderen elkaar gaan corrigeren. Zo leren ze van elkaar, op een sociaal-constructivistische manier.'

Reflectie is een cruciaal onderdeel van de methode. 'Dat kan gaan over het onderwerp waarmee je bezig bent, maar ik wil ook dat kinderen zich bewust zijn van wat we doen. Dat ze zelf kiezen om in en uit de fictie te stappen. Als

kinderen in de fictie duiken en er gebeurt iets wat ze spannend vinden, dan druk ik op de pauzeknop en vraag: "In welke wereld zitten we nu en wanneer zijn we daar ingestapt?"

De Amerikaanse psycholoog Jerome Bruner heeft het over drie vormen van representatie waardoor het kind leert: iconische, motorische en symbolische representatie. Deze vormen pas je voortdurend toe binnen Mantle of the Expert. Kinderen maken afbeeldingen, schrijven, spreken, handelen en belichamen. Daardoor krijgen ze de kans om zich uit te drukken op de wijze waarop ze dat het best kunnen. En tegelijk daag je hen uit om ook andere representatievormen uit te proberen. Kinderen krijgen bovendien een status die ze in het gewone leven bijna nooit krijgen. Binnen de veiligheid van de fictieve wereld maken ze immers keuzes, nemen ze beslissingen en dragen ze verantwoordelijkheid. In het begin zie je dat kinderen daar soms van schrikken, alsof ze bijna niet geloven dat dat mag en dat er werkelijk iets wordt gedaan met hun ideeën.

Ik weet als leerkracht nooit hoe het precies zal eindigen. Ik weet wel waar we zullen beginnen en welke doelen ik wil bereiken. En ik weet welke strategie ik ga gebruiken om hen uit te nodigen in de fictie. Ik moet flexibel zijn om in te spelen op wat er gebeurt. Dat is best een uitdaging als je dat niet gewend bent. Maar mijn ervaring is dat leerlingen hierdoor hun eigen leren in handen nemen en regisseur worden van hun eigen leerproces. En dat is het mooiste wat er kan gebeuren.'

Dit praktijkvoorbeeld is geschreven door Marian van Miert (specialist cultuureducatie bij LKCA).

Literatuur

Selderslaghs, B. (2022). *Mantle of the Expert: Van verbeeldend onderzoek tot artistiek product in kunsteducatie*. Proefschrift Universiteit Antwerpen.